

21

Colecția POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

M. SOLOMON - I.M. ȘTEFAN

Sahariana

★

EDITATĂ DE REVISTA ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ

MAX SOLOMON — I. M. ŞTEFAN

SAHARIANA

povestire din era atomică

*

Colecţia „Povestiri Ştiinţifico-Fantastice”
21

LUCRĂRILE CARE VOR APĂREA ÎN COLECȚIA „POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE"

Nr. 22—23—24 SAHARIANA

de MAX SOLOMON și M. ȘTEFAN

Coperta-desen: D. IONESCU

PROLOG

Ținuturile dintre munții Abisiniei și munții de pe coasta Atlanticului, dintre Atlasul nord-african și Sudanul roditor, formează astăzi o țară a uscăciunii și a tristeții — Sahara. Aproape zece milioane de kilometri pătrați se încing în timpul zilei sub arșița cumplită a soarelui. Noaptea, in schimb, termometrul coboară uneori sub zero grade.

Diferențele de temperatură fac să crape stîncile. Adesea le auzi pîrîind, de parcă ar fi scormonite de explozii lăuntrice. Stîncile sfărîmate se prefac în pietre, pietrele in nisip, iar vînturile poartă cu ele nisipurile, îngrămădindu-le în dune uriașe, care formează adevărate mări de pulbere mișcătoare.

Podișurile dezvelite, neocrotite de nici o plantație, de nici un fel de vegetație, roase și șlefuite de vînturi, capătă adesea înfățișări bizare.

La intervale de ani și, uneori, de zeci de ani, cad, într-o regiune sau alta, ploi neregulate, violente, dușmănoase și ele. Marile cantități de apă prăvălite din cer dau naștere unor adevărate fluvii și lacuri, a căror viață durează cîteva ore sau cîteva zile. Ploile rod și ele, ca un jalău uriaș, stîncile și podișurile goale ale pămîntului saharian.

Viața nu înflorește decît pe coastele munților mărginași și în insulele de verdeață ale oazelor. Nume de oaze ca Sinah, Kufra, Tua, adesea cîntate de poeți, în care sute de mii de palmieri își înalță spre cer semețele lor buchete verzi, sînt rostite cu dragoste și evlavie de către cei care cutreieră deșerturile neprimitoare.

Oazele cîntate de poeți, oazele care apar ca groaznice amăgiri în vedeniile călătorilor condamnați la moarte după terminarea proviziilor de apă, își trag viața din apele venite pe sub pămînt, de la sute de kilometri depărtare.

Dar „petele de verdeață" ale deșertului nu ocupă decît a cincizecea parte din suprafața Saharei! Marea regiune de deșert se părăginește treptat tot mai mult. An de an, soarele se ridică peste un pămînt mai măcinat, mai trist, mai sterp.

Vînturile — obișnuiții cărăuși ai ploilor — sînt în Sahara cărăuși ai secetei.

Musonii sudului nu pot ajunge peste întinderile sahariene. Sînt opriți de masele de aer împinse de vînturile care bat dinspre Marea Mediterană. Alte vînturi se întîlnesc cu munții de la marginile de nord și de vest ale deșertului. Acolo sînt văduvite de umezeala pe care o duc cu ele și ploile se abat numai asupra povîrnișurilor exterioare ale munților. Vaporii de apă care rămîn nu se mai pot preface in nori în atmosfera toridă a podișurilor sahariene. Cînd se stîrnesc

în deşert, mai ales iarna, curenţi slabi de aer, uscăciunea lor accentuează şi mai mult uscăciunea regiunii.

Mediterana şi soarele sînt principalii duşmani ai Saharei.

Şi tot un duşman al Saharei e curentul rece de pe coasta Atlanticului. Răcind apele, el împiedică evaporarea apei marine, şi astfel vînturile care bat spre uscat sînt sărace în vapori de apă.

Pe pămîntul pustiu al Saharei trăiesc doar cîteva sute de mii de oameni, oameni dîrji şi aspri ca ţara lor.

Leii şi leoparzii, de care sînt pline romanele de aventuri, nu trăiesc în pustie, unde nu ar avea cu ce să se hrănească. Ei caută pădurile munţilor umbriţi. Lupii şi şacalii umplu cu urletul lor lugubru nopţile aşezărilor de la marginea marelui deşert saharian.

Doar elegantul dromader al deşertului, animal înfrăţit cu pustiul, ajută călătorii să străbată întinderile nesfîrşite de nisip.

În ţinuturile uscate, oamenii se întîlnesc rareori cu fiare sîngeroase. Cruntă este însă primejdia năprasnicelor vînturi ale deşertului. Cînd se dezlănţuie cu toată furia, ridică valuri imense de nisip şi acoperă totul cu o pulbere strălucitoare şi fină. În învelişul acesta fierbinte şi necruţător au fost nu o dată înmormîntate întregi caravane, cu cămile cu tot.

Visul de a preface podişurile lucii, mlaştinile sărate şi mările de nisip ale ţinutului pustiu într-o gigantică oază, care să se întindă de la ţărmurile Mării Roşii şi pînă la coastele Atlanticului, e vechi de sute de ani. Pentru acest vis a trudit şi o savantă a ţării noastre, Ştefania Mărăcineanu.

Arătînd studenţilor pe o hartă de perete urmele albiei secate a străvechiului fluviu Igargar, ea avea obiceiul să spună :

— Daţi-mi mijlocul de a trece peste coastele munţilor vaporii de apă care se ridică din Atlantic şi Mediterană, şi vă prefac Sahara într-o oază nesfîrşită. Oaza Tua, cu milioanele ei de palmieri, se va întinde pînă la Atlasul Tripolitaniei şi Adrarul Marocului, pînă în munţii Abisiniei în răsărit şi ai Guineei în apus. Daţi-mi mijlocul de a reglementa regimul ploilor în Sahara şi v-o prefac într-o grădină a viitorului !

Visul reînvierii Saharei a stăpînit minţile multor oameni neînfricaţi. În primele decenii ale acestui veac, cei care-şi propuneau să dea o soluţie problemei transformării Saharei erau adesea batjocoriţi şi aveau de înfruntat nepăsarea, neştiinţa şi interesele meschine ale exploatatorilor, care se ridicau atît de des în calea marilor îndrăzneli.

Printre oamenii care declaraseră război pustiului, era şi Ştefania Mărăcineanu, o făptură plăpîndă şi măruntă, cu părul roşcat. Ea îşi închinase toată viaţa ştiinţei, într-o vreme cînd, în ţara ei, pasiunea unei femei pentru ştiinţă era privită ca o sminteală.

Stăpînită de ideea că ploaia artificială poate fi obţinută prin ionizarea atmosferei, sub acţiunea radiaţiilor unei substanţe radioactive, Ştefania Mărăcineanu n-a pregetat să călătorească din ţara ei pînă în localitatea Tugur, aşezată la 1.000 de kilometri sud de Alger. Acolo a făcut experienţe de provocare artificială a ploii, cu ajutorul unor săruri de uraniu, procurate cu mare greutate.

Cercetătoarea își propunea să dovedească lumii neîncrezătoare, pe o cale proprie, un mare adevăr, care, pe vremea aceea, abia fusese descoperit: radioactivitatea artificială. Acesta era motivul care o făcea să expună timp de cîteva ore farfurioare cu săruri radioactive în bătaia razelor soarelui.

Experiențele invățatei erau încercările unei adevărate eroine. Căci erou este cel care încearcă să treacă peste hotarele timpului său, cu mijloacele timpului său.

Pe Ștefania Mărăcineanu o ironizau ziariștii, pseudosavanții, umoriștii vremii. Ea rămînea însă dîrză în mijlocul sarcasmului și nepăsării celor din jur, căci era un om al viitorului.

Cu aceeași stăruință ca a savantei romînce, dar în condiții incomparabil mai prielnice pentru cercetări științifice, lucrau în laboratoarele din Paris, Moscova și Berlin, din Leningrad și Budapesta, din toate marile capitale ale Europei, fizicieni, meteorologi, chimiști, agronomi.

Încetul cu încetul se adunau date noi despre constituția materiei și despre transformările ei, care revoluționau tot ce fusese cunoscut mai înainte. Pe la mijlocul veacului, oamenii au ajuns la înțelegerea forței pe care știința a cucerit-o, forță capabilă să schimbe fața pămîntului: energia nucleară.

Astăzi lupta pentru prefacerea naturii în folosul societății nu mai este o utopie, un vis îndepărtat. Omenirea stăpînește acum mijloace cu care ar putea îndrăzni să pornească la prefacerea Saharei și a celorlalte pustiuri.

Fertilizarea Saharei ar însemna cucerirea unui continent. Ar fi una dintre cele mai glorioase bătălii ale umanității, o bătălie în care toate popoarele ar fi învingătoare.

Cu gîndul la această victorie este scrisă povestea care urmează.

Partea I

ÎNTOARCEREA LA VIAȚĂ

Capitolul I

BOLNAVUL SE TREZEȘTE

Cît timp trecuse oare de cînd se iviseră primele licăriri ale cunoștinței?

Ceasuri? Zile? Săptămîni?

N-ar fi putut-o spune.

Își simțea corpul întins, nemișcat, pe patul moale. Îl învăluia tot timpul o muzică molcomă, venită dintr-o direcție nedefinită, o muzică care voia să fie liniștitoare. Uneori avea impresia că în preajma lui se aud glasurile unor oameni — un zumzet uniform, care îl supăra. Nu reușea să desluşească cuvintele, nu era în stare să se concentreze, pentru a le sezisa înțelesul. Întîmplările din jurul lui abia-l atingeau,

dar nu-l pătrundeau. Se simțea izolat de mediul exterior, de parcă ar fi fost pus sub un clopot de sticlă.

Cîteodată cineva se apropia de el și îl ridica în capul oaselor. Apoi simțea un fel de căldură care-i pătrundea în trup. Ce senzație stranie! O plantă în care urcă seva.

Trupul era al lui și nu era al lui.

Uneori, cînd veneau lîngă el, cînd îl atingeau, îl întorceau, îl pipăiau cu diferite instrumente, avea senzația că cel care suferea toate acestea nu era el. Alteori, însă, simțea că există, că trăiește. Il săgeta, de pildă, o durere ascuțită, și această durere, care-i dădea conștiința existenței lui fizice, îi producea un fel de bucurie.

Ar fi vrut să facă ceva; să se ridice din pat sau măcar să-și retragă mîinile, atunci cind brățări reci ca niște cătușe i le cuprindeau. Dar nu-și putea mișca nici măcar un deget. Se simțea lipsit de vlagă, neputincios, epuizat, o păpușă în mîna unor forțe necunoscute.

Oboseala coborа asupră-i, grea ca plumbul...

Somnul îl împresură din nou și-l cuceri definitiv.

Trăi un vis ciudat. Căzuse în pînza unui păianjen uriaș. Cu cît se zbătea mai mult, cu atît firele plasei il cuprindeau mai deplin, paralizîndu-i orice mișcare. Inutil să se zbată. Se sufoca sub greutatea trupului lipicios.

Se trezi brusc.

In urechi — muzica unui menuet.

Acum avea parte de o nouă senzație: lumina. Pleoapele îi erau vag întredeschise. Pătrunzînd printre ele, raze orbitoare îi izbeau ochii, care începură să-l doară. Vru să-i închidă, dar nu izbuti.

Simțea revărsarea luminii ca valurile unui fluid arzător.

După ce se obișnui cu lumina, lumea din jurul lui începu să se contureze treptat, printre zăbrelele genelor.

Era într-o cameră rotundă, nu prea mare. Din plafonul de forma unei cupole izvora o lumină albă, ca aceea a zilei. Ferestre nu se zăreau. Pereții erau zugrăviți cu motive variate: peisaje, crengi înmugurite, flori, dansatori și dansatoare pline de grație.

În stînga patului în care se găsea întrezărea un aparat ciudat. Culcat pe spate cum era, nu-l putea deosebi prea bine. Îi vedea însă cele cîteva cadrane mari. De la aparat porneau niște tuburi, avînd la terminații instrumente de forme neobișnuite.

— Un fel de caracatiță mecanică, gîndi bolnavul.

Deasupra patului, puțin spre dreapta, era brațul albastru al unui alt aparat, care se termina cu un glob argintiu. În jurul sferei sclipitoare plutea parcă un nor ușor, care creștea și se micșora la intervale scurte, de parcă ar fi pulsat. Era aievea sau vis? Întrebarea aceasta începu să devină o obsesie.

Privirea bolnavului rămase mult timp pironită asupra obiectului ciudat. Cu cît îl cerceta mai mult, cu atît i se făcea mai somn. Simțea nevoia să-și destindă mușchii feței într-un căscat izbăvitor, dar mușchii refuzau cu îndărătnicie să-l asculte.

Menuetul era tot mai mult acoperit de un murmur interior, care creștea și învăluia totul, amorțindu-i din nou simțurile.

Era aproape adormit, cînd văzu cum ușa camerei lunecă în perete, lăsînd să pătrundă înăuntru doi oameni. Ar fi vrut să-i privească îndelung, să-i observe, să înțeleagă cine erau și ce voiau de la el, dar

privirile îi erau atrase mereu spre globul care sclipea înconjurat de aburi. Reuşi să remarce că unul dintre ei consultă cadranele aparatelor şi că începe să vorbească.

La început nu înţelese nimic. Pe urmă i se păru că deosebeşte unele cuvinte. Proveneau din diferite limbi, pe care le cunoştea. Înainte de a se cufunda iar într-un somn adînc, prinse cîteva crîmpeie, care i se întipăriră în minte:

— ... activitatea organelor se intensifică... metabolismul creşte... aproape normal... electronogramele... interesant... nu va trece mult şi îşi va reveni... trebuie să accelerăm tratamentul general şi local împotriva atrofierii muşchilor...

Era vorba despre el, dar nu-şi putea da seama la ce se refereau. Memoria îi era întunecată, gîndurile se învălmăşeau într-un iureş neîntrerupt.

Deodată i se păru că cineva îl ridică în picioare şi îl aruncă, cu capul înainte, într-o prăpastie fără fund. Vru să strige, dar nu izbuti nici măcar să geamă.

Şi din nou pătrunse în lumea agitată a viselor.

Cădea dintr-un coşmar într-altul, uneori trezindu-se pentru cîteva minute, pentru a adormi din nou. Ba visa că se luptă cu o scorpie imensă, ba că se scufundă în mîlul unei mlaştini, ba că e îngropat de viu în nisip... Apoi avu impresia că se dă jos din pat, după o boală îndelungată, dar că picioarele moi nu-l ascultă...

Capitolul II

NAVALA AMINTIRILOR

Cînd se trezi pentru a treia oară, muzica şi lumina nu-l mai impresionară. Il durea însă neputinţa de a face vreo mişcare. N-ar fi dorit nimic mai mult decît să poată deschide larg ochii, pentru a cuprinde lucrurile care îl înconjurau. Ce ideal curios! Altădată nici nu s-ar fi gîndit că o făptură poate ajunge să năzuiască la aşa ceva.

Se simţea mai lucid, mai sigur de sine.

Privirea îi căzu pe globul înconjurat de norişorul cenuşiu, dar îl părăsi repede, pentru a evita o nouă stare de somnolenţă.

Acum odaia i se părea mai interesantă, demnă de a fi cercetată centimetru cu centimetru. Plafonul din care izvora lumina era brăzdat de dungi albăstrii.

La dreapta patului — se trezise de astă dată cu capul întors într-acolo — era îngropat în perete un obiect curios, de forma unei plăci opace, ovale. Pe ea apăreau şi dispăreau din cînd în cînd numere şi semne de diferite culori. Un joc discret de lumini şi nuanţe, care îl distră multă vreme.

De la această tabelă de semne luminoase, unde se întîmpla mereu ceva, privirile îi alunecară spre motivele imobile ale zugrăvelii sau, mai exact, ale plafurilor care ornamentau pereţii. Le mai privise de multe ori, dar aveau atîta mişcare şi eleganţă, încît începu din nou să le treacă în revistă.

O imagine înfăţişa marea dezlănţuită, izbind într-un mal stîncos.

O altă — un grup de dansatori din Tirol, în mijlocul unui peisaj proaspăt de munte.

Ceva mai la dreapta... acolo...

De necrezut!

Simţi cum un fior îi străbate tot trupul, scuturîndu-l din creştet pînă-n tălpi.

O simplă impresie, desigur, căci nimic nu se clintise în trupul lui paralizat. Era covîrşit de ceea ce văzuse, deşi imaginea în sine nu cuprindea nimic extraordinar: silueta elegantă a unui palmier, oglindită în luciul lacului unei oaze, îi trecuse şi mai înainte prin faţa privirilor, dar acum stîrnea un vîrtej de imagini.

Amintiri...

Palmierul... oaza...

Respira parcă mai repede şi agitaţia care îl cuprinsese creştea mereu. Avea impresia că se află într-un automobil în plină viteză, care se apropie cu mare repeziciune de o cotitură, dincolo de care avea să se deschidă o privelişte cu totul nouă.

Duduitul motorului... Palmierul oglindit de undele lacului, devenite mişcătoare... Verdele intens al vegetaţiei oazei... Nisipurile de la marginea oazei, vînturate de vînt... Palmierul care se îndoaie, apoi se frînge... Vehiculul la cotitură... Zvîcnetul tîmplelor şi respiraţia sacadată... Un tremur intens, tot mai intens şi apoi ceva ca o ruptură...

Torentul amintirilor, pe care imaginea palmierului îl dezlănţuise, se porni nestăvilit, asemenea unei avalanşe. Scenele trecutului, pînă acum izgonite din conştiinţă, se îmbulzeau, se suprapuneau şi se înghiţeau unele pe altele. Şi din acest haos de imagini se înfiripă desfăşurarea unor întîmplări, ale căror contururi deveneau, treptat, de o precizie uimitoare.

Mai... 1992.

Ziua n-o mai ştia, dar luna şi anul nu puteau fi uitate. Era sesiunea de primăvară a examenului de absolvire.

Mai 1992. Unde fuseseră scrise aceste cuvinte? A, da! Le vedea şi acum pe cerul lacului de nataţie din Ciulniţa. O văzuse pe Roxana în mai. O îndrăgise în mai pe proaspăta absolventă a facultăţii de geologie, venită la Ciulniţa la consfătuirea cercetătorilor şi tehnicienilor voluntari, care aveau să plece în Sahara. În mai hotărîseră să rămînă prieteni pentru totdeauna, indiferent de împrejurări, indiferent de înfăţişarea pe care o vor căpăta în cursul vieţii şi să nu se stingherească unul pe altul în calea spre înfăptuiri. Înscriseseră această hotărîre într-un „contract" scris în două exemplare, „fără alt martor decît conştiinţa noastră". În mai ascultaseră pe băncile parcului zvonul mugurilor care plesnesc şi tot atunci făuriseră visul aventurii lor comune în Sahara. Vor pleca să lupte, să construiască societatea internaţională a Saharianei!

Barca plutea necondusă pe lac şi ei urmăreau cu capetele apropiate, cu braţul întins spre boltă, conturul literelor roşii de pe cer „Consfătuirea pionierilor saharieni — mai 1992".

Îi veni apoi în minte drumul în avion spre Tuanin, capitala Confederaţiei libere internaţionale a Africii, constituită cu ani în urmă. Pluteau în stratosferă şi inimile lor băteau la fel, stîrnite de aceeaşi emoţie.

Își amintea desfășurarea Congresului in Palatul științei, o clădire nouă, ale cărei linii arhitecturale avintate spre cer o apropiau de o catedrală gotică.

In sala de dezbateri se întilneau cercetători și tehnicieni din toate colțurile lumii. Și-n amestecul acela de porturi, de culori, de limbi, totul părea sărbătoresc și tinăr.

La tribună urcau, rind pe rind, delegați ai tuturor institutelor de modificare a climei. Primul vorbise un savant marocan. Se referise la istoria biologică și climatologică a Saharei. Analizase mijloacele sugerate de-a lungul veacurilor pentru a aduce viața în coclaurii pustii ai deșertului. Expunerea era pasionantă. Gesturile largi, învăluitoare ale marocanului, îmbrățișau pe delegați. Concluziile lui erau un indemn la luptă, o chemare la eroism.

În loja grupului delegaților romîni, cei doi îndrăgostiți urmăreau atenți cuvintele și anunțurile.

Delegatul mexican propunea un proiect complex de transformare experimentală a pustiului kalaharian. Era o soluție îndrăzneață, care cerea coordonarea imediată a eforturilor invățaților și tehnicienilor din toate continentele. La soluția atacării imediate a pustiului kalaharian se alăturară o serie de delegați, propunind mijloace suplimentare și arătind in ce măsură poate contribui țara care i-a trimis la asigurarea forțelor și mijloacelor necesare.

Bolnavul își aminti de momentul in care se anunțase de la masa secretariatului:

— Are cuvîntul profesorul Gromov din Kiev.

— Se pregătește Grigore Tăun...

Grigore tresări, tresări cu adevărat. Acum, pentru întîia oară, ii revenise in minte propriul său nume.

...Era unul dintre delegații cei mai tineri. Avea 25 de ani. Toată lumea cunoștea însă lucrările sale despre influența seismelor asupra microclimatului.

După cuvintarea lui Gromov, presărată cu glume, așa cum le făcea și de la catedră — Grigore ascultase in cursul studenției sale lecțiile lui Gromov, cu care colaborase apoi la cercetarea seismelor din regiunea munților Vrancei — urmă el. Roxana ii strinsese mina. Îl privise fără un cuvînt, cu ochii aceia mari, albaștri, ireal de albaștri, cu buzele arcuite a sărutare.

Nu-și amintea ce-a spus atunci. Îi strînseseră mina după aceea Gromov, marocanul, prieteni vechi și noi.

Congresul hotărîse organizarea unor expediții de orientare și studii in deșerturile saharian și kalaharian, unde autorii diferitelor proiecte aveau să culeagă informații suplimentare asupra structurii terenurilor și să confrunte soluțiile propuse cu condițiile locale.

Pe una din marile platforme-elicoptere, putind transporta cite trei sute de persoane, zburau lin deasupra deșertului participanții la congres. Aterizaseră la Centrul de cercetări sahariene. De acolo porniseră in grup cu automobilele cu șenile printre dune.

Citeva săptămini la rind, locuiseră în corturi și case prefabricate, în mijlocul nisipurilor, efectuind zeci și zeci de experiențe.

Își amintea totul din ce in ce mai limpede.

Odaia in care se afla dispăruse aproape cu totul. Îi apăreau in față oamenii pe care-i cunoscuse în acele zile — negri și albi, mexicani și malaezi, ruși și englezi, romîni și unguri. Împreună asis-

tau la lucrările experimentale, împreună dezbăteau semnificațiile lor și tot împreună visau la prefacerea giganticului pustiu.

În salopeta de culoarea nisipului, cu buclele blonde pudrate de pulberea sticloasă, cu obrajii bronzați, cu buzunarele pline de tot felul de aparate mici, așa și-o amintea pe Roxana.

Ai fi putut crede că după munca înfăptuită în blocurile și corturile din deșert, nimic nu-i mai putea despărți pe cercetători. Totuși punctele de vedere se mențineau diferite și erau susținute cu dîrzenie.

Unii susțineau că experiențele efectuate în Sahara, ca și datele dobîndite cu prilejul transformării radicale a deșertului asiatic Kara-Kum, precum și a regiunilor semisecetoase, nu erau îndestulătoare pentru a se trage concluzii. Ei voiau să se aștepte rezultatele cercetărilor începute în pustiul Gobi, peninsula Arabiei și Australia. Alții susțineau că nu s-au acumulat suficiente cunoștințe despre starea moleculară specială a apei din atmosferă și despre efectul ciclonilor. Ei cereau să se mai facă experiențe de creare a ciclonilor prin mari explozii aeriene și cercetări asupra apei în stare gazoasă, supusă radiațiilor cosmice...

Noi și noi imagini se desfășurau, ca într-un film, în fața lui.

Tăun simți deodată în gît un gîlgîit ciudat, care se răspîndea în tot trupul. Îi venea să rîdă. Să rîdă...

Acum, pentru întîia oară, își amintea de faptul că oamenii rîd. Și-și dădu seama că rîsul nu este numai o contracție a mușchilor zigomatici, o contracție a feței, cum se spunea altădată, ci un fenomen la care participă tot corpul și tot psihicul omului. El trăia acum o experiență care confirma acest adevăr despre rîs.

...Lui Tăun îi venea să rîdă la amintirea unui episod al congresului.

Cineva propusese să se taie blocuri de gheață din Antarctica, lungi de cîteva sute de kilometri și largi de cîteva zeci de kilometri fiecare. Acestea ar fi urmat să fie apoi transportate cu viteză maximă, sub strat izolant, alcătuindu-se cu ele ziduri apărătoare față de vînturile din Mediterană și surse de apă suplimentare. La această propunere, unul dintre savanții romîni participanți la ședință, observase că ea seamănă cu încercarea eroului popular romîn Păcală de a aduce soarele cu bolobocul într-un bordei fără fereastră.

Ședințele de lucru ale congresului se încheiaseră prin adoptarea, cu o mare majoritate, a două hotărîri :

Să se treacă imediat la fixarea dunelor, acoperirea lor cu vegetație și întreținerea vegetației cu ajutorul ploii, obținută prin sinteza vaporilor de apă, în deșertul Kalahari, ținut pustiu din sudul Africii ;

Să se pornească de îndată la aplicarea complexului de acțiuni stabilit pentru producerea și reglementarea ploilor și transformarea climei din deșertul libian, regiunea cea mai secetoasă și mai uscată a Saharei, așezată la apus de Egipt.

Îi suna în urechi textul rezoluției adoptate, de parcă l-ar fi citit atunci președintele ședinței...

Toate acestea nu puteau fi halucinații. Era realitatea vie a ceea ce trăise cîndva cu o mare intensitate.

Asistînd ca un simplu spectator la aceste întîmplări uimitoare, Tăun se simțea ostenit, de parcă ar fi trecut pentru a doua oară prin ele. I se părea că aude în cap bătaia amplificată și dureroasă

a unei artere. Dacă se va rupe ceva, acolo, in cutia craniana? Nu putea însă opri şiruirea neintreruptă a amintirilor.

...Işi amintea cum se alcătuiseră cele două grupuri de cercetare. Primul, din care făcea şi el parte, format din 250 de cercetători şi 20.000 tehnicieni şi muncitori, avea să lucreze timp de trei ani in pustiul kalaharian. Al doilea, avind in frunte vreo 500 de cercetători, urma să pornească bătălia in deşertul libian. După trecerea celor trei ani, grupa din Kalahari trebuia să se alăture centrului de operaţii din Libia, lăsînd pentru continuarea lucrărilor şi supravegherea operaţiilor de transformare un număr de vreo 100 de lucrători ştiinţifici şi 10.000 de tehnicieni şi muncitori.

Aşa începuse bătălia impotriva marelui deşert african.

Conducerea operaţiilor pe intregul continent fu încredinţată unei comisii alcătuite din opt reprezentanţi ai celor mai vestite universităţi din toate continentele.

Populaţia intregii lumi era ţinută la curent cu fiecare etapă a lucrărilor, căci desfăşurarea acţiunii, in toate amănuntele ei, era televizată.

O grupă de studiu era însărcinată cu primirea şi examinarea propunerilor suplimentare ale cetăţenilor federaţiei.

Grigore retrăia freamătul care cuprinsese toată Africa. Omenirea intreagă participa la această lucrare fără precedent, aprovizionînd grupurile de operatori cu cele mai noi modele de elicoavioane, cu substanţe de fixare a dunelor, cu seminţe de plante rezistente, cu substanţe de accelerare a creşterii vegetalelor, cu substanţe radioactive pentru ionizarea atmosferei, cu suflante atomice, cu explozivi nucleari de atmosferă pentru producerea ciclonilor artificiali, cu transformatori electrici pentru tensiune foarte inaltă, cu costume de protecţie antiradioactive.

Avioanele lunecau cu viteze de mii de kilometri pe oră prin aerul kalaharian şi libian. Lui Grigore i se părea că aude şi acum zgomotul ascuţit, ca o fluierătură, pe care il produceau. În numai citeva luni, o fişie experimentală, lungă de 100 kilometri şi lată de 50 kilometri, la sud de tropicul Capricornului, fusese curăţată de nisipul superficial, impregnată cu strat fixator şi plantată cu cvartale de pini şi acacii. În interiorul cvartalelor se iviseră primele culturi.

Alimentarea cu apă a zonei experimentale se făcea pe cale artificială. Din sonde subterane ţîşneau curenţi de hidrogen încărcaţi cu pulberi catalitice, care determinau arderea hidrogenului cu oxigenul din aer, la temperatura mediului inconjurător. Astfel se sintetiza apa. Apa in stare de vapori făcea să crească umiditatea relativă a atmosferei. Izotopi radioactivi sintetici, foarte nestabili, erau lăsaţi să ionizeze atmosfera prin radiaţiile lor. Pentru răcirea straturilor de condensare se foloseau „exploziile reci“, care determinau destinderi puternice.

Milioane de oameni din toate colţurile lumii vizitau regiunea experimentală a deşertului înverzit. Experinţele de adaptare a animalelor şi plantelor din diferitele regiuni ale globului dădeau rezultate tot mai bune.

Şi totuşi...

Tănu călătorea cu gîndul alături de Roxana prin oraşele experi-

mentale din Kalahari. Şi retrăia sentimentul acela de deznădejde, care cuprinsese la un moment dat pe pionierii deşertului inviat.

Cît de aproape erau intîmplările de atunci!

Să se fi terminat epidemia aceea îngrozitoare a descurajării, despre care mulţi presupuneau că era provocată de radiaţiile utilizate? Ei doi se ţineau tari, dar mulţi alţii şovăiau. Pentru ce? Pentru cine? Aceste întrebări reveneau din ce in ce mai des in discuţiile lor aprinse. Oare nu existau suficiente regiuni ale pămîntului unde n-ar fi fost nevoie de atîtea forţe şi mijloace, de atîtea sacrificii?...

Cîteva zeci de cazuri de îmbolnăviri fără cauze aparente, şi numărul celor care şovăiau crescu şi mai mult.

Apoi mai erau rapoartele acelea economice nesuferite...

S-au cheltuit:

1 milion ore de muncă omenească medie pe săptămînă pentru ploaia cu catalizatori.

2,5 milioane ore de muncă pentru lupta împotriva vîntului secetos de nord.

30 milioane ore de muncă...

Aceste cifre deveniseră de-a dreptul sîcîitoare.

Pentru cine? Pentru ce?

Moartea grecului Manolis, a cărui voioşie, exuberanţă şi dragoste de viaţă îl făcuse iubit in toate cele şaptesprezece tabere din Kalahari, dădea apă la moară celor care se simţeau obosiţi.

Tăun şi Roxana nu cunoşteau îndoiala. Ei ştiau prea bine pentru cine, pentru ce. Se simţeau părtaşi activi la măreaţa luptă cu natura, căreia urma să i se smulgă un teren pe care avea să crească o societate internaţională in toate sensurile, o societate în care fiecare naţiune avea să aducă tot ce avea ea mai bun.

Tăun şi Roxana visau să aibă copii saharieni, să-i crească aici, pe locurile inviate de braţele şi minţile lor.

— O să fie băiat şi o să-l cheme Sahar, spunea Roxana.

— O să fie fată şi o s-o cheme... tot Roxana, era răspunsul lui.

— Băiat!

— Ba fată!

Epidemia deznădejdii nu-i atingea. Le întărea dragostea, prietenia cu Gromov, încrederea în viitor. Din fericire mai erau încă mulţi ca ei.

Unii se întorceau însă în ţările lor. Au plecat şi din grupul de romîni patru oameni. După plecarea lor, grupul deveni mai omogen...

Fără să ştie de ce, Tăun simţea o nevoie arzătoare de a opri desfăşurarea ideilor şi imaginilor. Îi era nespus de teamă de ceea ce avea să urmeze. Îşi încordă toate forţele pentru a se întoarce cu gîndul în odaia in care se afla, pentru a evada din lanţul acestor întîmplări, dar fără să izbutească.

Era dus, ca pe o pantă puternic înclinată, spre ceea ce simţea în străfunduri că era ultimul act al trecutului său.

...O expediţie de cercetări in partea neinverzită încă a deşertului Kalahari.

Maşina din capul coloanei se izbeşte de un proiectil atomic neexplodat.

S-a presupus mai tîrziu că acesta căzuse întîmplător acolo in 1965, cînd fuseseră trimise spre distrugere o serie de bombe atomice vechi, fabricate pe vremea pregătirilor de război. Îngropată în nisip

și avînd mecanismul de inițiere defect, bomba nu explodase pînă în momentul atingerii cu vehiculul expediției.

Tăun simțea că se inchircește. Vedea strălucirea orbitoare a „ciupercii", furtuna de nisip stîrnită, norii de pulbere cenușie intunecînd soarele, mașinile sfărîmate și trupurile care se zvîrcoleau în noaptea aceea artificială. Și la capătul tuturor imaginilor, la capătul tuturor intîmplărilor, el, rănit, tîrîndu-se pe nisipul fierbinte și strigînd :

— Roxana, Roxana, Roxana...

Cum creștea deznădejdea aceea! Cum creștea spaima aceea! Îi găsise trupul răstignit de o grilă metalică. Cu capul plecat, ca într-un gest de sfiiciune. Retrăia acum golul care se căscase atunci în jurul lui.

Și apoi, nimic. Topirea. Intrarea în moarte.

*

* *

Internat la spitalul din Tombuctu, starea lui se agravase treptat. Efectul radiațiilor ii slăbise tot mai mult organismul și, pe deasupra, suferea de dureri de cap ingrozitoare. După cîteva săptămîni, îi pieri orice poftă de mincare. Suporta cu greu chiar alimentația lichidă.

Majoritatea medicilor il socoteau pierdut. Unul singur, doctorul Ali Haram, propusese o soluție îndrăzneață : un tratament bazat pe o stare letargică provocată.

Îi stăruiau în minte cuvintele lui :

— Trebuie să impiedicăm cu orice preț să progreseze boala. Un somn adinc, letargic, care va trebui poate prelungit ani de zile, e singura scăpare. În acest timp, vom acționa cu toată energia asupra organismului in repaus, vom face intervențiile operatorii necesare, vom aplica noul tratament de neutralizare a radioactivității cu emițători de antiprotoni și pozitroni, și poate că il vom vindeca. Salvarea unei vieți merită toate eforturile noastre. Din punct de vedere științific, vom face o experiență de o importanță covîrșitoare...

Doctorul Ali Haram dispăru, dispăru și spitalul, ca într-o sală de cinematograf cînd se face brusc lumină.

Privirile-i căzură din nou asupra globului argintiu. Aburul care il înconjura de obicei nu mai era acolo și bolnavul își zări chipul ca într-o oglindă.

Cît timp trecuse de la toate aceste intîmplări? Căci acum nu se mai îndoia că le trăise aievea.

I se părea că e neschimbat. Aceeași față ovală, același păr castaniu, aceiași ochi căprui, aceleași buze precis conturate, nici o zbîrcitură — în sfîrșit, același chip de om tînăr.

— Probabil că nu a fost nevoie decît de cîteva luni pentru tratament, își zise el.

Încercă să-și pună în funcțiune mușchii, să facă o mișcare cît de mică. Dar nici măcar pleoapele nu voiau să-l asculte și continua să privească lumea din jur prin crăpătura ingustă dintre ele.

Prin ușă pătrunseră în încăpere trei oameni îmbrăcați în halate albe. Unul dintre ei, un bărbat mic de statură, dar cu mișcări vioaie, se apropie de aparatul din fața patului și invîrti comutatorul. Pe cadrane acele indicatoare începură să joace, în timp ce pe ecrane

pulsau neîntrerupt curbele. Se apropie de el şi îl privi cu ochi mici, de cîrtiţă. Apoi se duse spre ceilalţi şi începu să vorbească repede:

— Da, da, îşi revine. Se apropie ziua cînd va ajunge să vadă şi să audă. Să ne pregătim pentru procesul complex al readaptării la viaţa de toate zilele!

Vor fi necesare serioase precauţii, exerciţii fizice speciale la anumite ore, un regim alimentar sever, odihnă multă, mai tîrziu plimbări supravegheate. Înainte de toate, o viaţă foarte regulată. Organismul îi este acum restabilit, de asta sînt sigur, dar vom avea mult de furcă pentru a face ca acest om să se comporte ca o fiinţă normală — cum sînt eu sau cum sînteţi voi. Nu uitaţi că n-a gîndit, n-a vorbit, n-a mers —aruncă o privire rapidă spre bolnav — de cîteva decenii, iar felul nostru de a fi îi este cu totul străin.

Tăun nu mai asculta.

Înţelesese cumva greşit spusele acestui omuleţ scund şi grăbit? Decenii? Cîtiva decenii? Cu neputinţă!

Îşi văzuse doar chipul oglindit în globul argintiu. Îşi amintea de accidentul lui ca de ceva recent, petrecut cu cîteva săptămîni sau cel mult cîteva luni în urmă.

Şi totuşi. N-ar fi fost exclus să fie aşa!

Dintr-o dată îi veniră în minte discuţiile purtate de medici după accident. Îşi amintea argumentele doctorului Ali Haram. Invocase cazurile citate de marele fiziolog Pavlov în comunicarea de la Sorbona din 1925: somnul de 5 ani, relatat de Pierre Janet, şi somnul hipnotic de 20 ani al unui bolnav din Petersburg. Marele fiziolog rus le considera ca o dovadă a refacerii celulelor nervoase prin somn îndelungat.

„Cît timp celula corticală nu este încă profund lezată, starea de inhibiţie, de somn, o poate readuce la normal". Acestea fuseseră cuvintele lui Ali Haram.

Îşi amintea de o frază stranie, rostită de unul din medici: „Acţiunea noastră va fi un fel de îmbălsămare, ca acelea utilizate în intervenţiile chirurgicale îndelungi; vom menţine poate organismul zeci de ani, da, zeci de ani, în stare de vitalitate minimală. Încetul cu încetul vom regenera sistemul nervos".

„Zeci de ani"! „Zeci de ani"! Aceste cuvinte începură să-l obsedeze...

Un alt glas, uniform şi autoritar, îi atrase acum atenţia. Cel care vorbea era un om înalt şi uscat, care părea să aibă vreo 40 de ani. Din ceea ce pricepu, îi rămaseră în minte cîteva idei pe care acesta le enunţa apăsat, în propoziţii scurte. Era limpede că nici acesta nu-şi dădea seama că bolnavul aude, că înţelege tot ce se petrece în jurul lui.

— Hotărît! Ai dreptate. Fără o atentă supraveghere, nu-l punem pe picioare. Putem compromite tot ce am realizat. Riscăm să avem peste o săptămînă sau două un bolnav psihic, un nevropat. Părerea mea este să fie tratat ca un copil, care poate să-şi facă oricînd un rău.

— N-ar fi bine nici să exagerăm, prietene coordonator, răsună acum vocea caldă a celui de al treilea om în halat alb. Exagerarea poate duce, pe calea opusă, spre acelaşi efect.

Bolnavul îl privi printre gene. Nu i-ar fi dat, după înfățișare, mai mult de 30 de ani. Dar aprecierea îi fu dezmințită imediat. Glasul coordonatorului răsună din nou, ironic și în același timp sever.

— Nu s-ar spune, doctore François, că lucrezi de mai bine de 25 de ani în clinica noastră. Nu-i vorba de exagerări, ci de măsuri la fel de necesare ca tratamentul antiatrofic care i se aplică în timpul somnului. Dumneata privești medicina cu ochii unui romantic.

Cîtva timp domni liniștea. Tăun simțea dureros nevoia să intervină, să spună ceva. I se părea naiv și ridicol planul medicilor de a-l dădăci. Niciodată nu-i plăcuse să aibă de-a face cu doctorii. De data aceasta aveau de gînd să i se bage și în suflet. Dar ce-și închipuiau ei? Ar fi vrut să le strige în față acestor... acestor... caraghioși, că ceea ce puneau la cale nu se potrivea cu el. Să-și facă ei meseria și să-i dezmorțească mușchii, că de rest se va îngriji el.

Cuvintele „bolnav psihic", „nevropat" o dată auzite, își făcuseră loc în mintea lui Tăun. Le sucea pe toate fețele. Nu mai era atent la cele ce se petreceau — „nevropat", „bolnav psihic"... Ar fi vrut să vorbească, să strige, dar cuvintele, strigătele, nu treceau dincolo de pragul intenției.

Capitolul III

NAUFRAGIAȚII COSMICI

Discuția continua. Atenția lui Grigore fu atrasă de un nou schimb de cuvinte.

— Au spus că doresc să-l vadă? întrebă omul pe care ceilalți îl numeau coordonator.

Doctorul François încuviință.

— Fie. N-am nimic împotrivă. Plimbări prea lungi nu le putem deocamdată permite, iar tratamentul care li se aplică nu e tocmai plăcut — trebuie s-o recunoaștem. Dacă îi interesează, poate că va fi un lucru bun.

— Chiar după ce se va trezi bolnavul nostru, doctore Beram, remarcă omul scund, care vorbise primul, contactul cu grupul naufragiaților cosmici va fi folositor. În fond, nu trebuie să uităm că avem de-a face cu cazuri destul de apropiate: este vorba despre un proces îndelungat de adaptare. Sanatoriul nostru trebuie să realizeze condițiile unui astfel de proces. În acest scop trebuie să creăm posibilitatea celor mai diverse legături între oameni. Și în orice caz trebuie evitată singurătatea. Nu-i așa?

Deasupra ușii se aprinse un mic bec albastru. Concomitent, răsună un semnal sonor.

Medicul care părea cel mai tînăr ieși din încăpere și se întoarse îndată.

— Ei sînt. Au venit.

— Să intre! spuse coordonatorul. Eu va trebui să mă duc. Mă cheamă camera 234.

După plecarea lui Beram, Grigore zări pătrunzînd în odaie, unul după altul, cinci oameni. Printre aceștia, trei femei. Erau cu toții înalți și bine făcuți, dar în mersul și gesturile lor cele mai simple era vizibilă o mare nesiguranță. Pașii li se poticneau mereu, mișcă-

rile pe care le făceau aveau ceva dezordonat, iar privirile le rătăceau neliniştite de la un obiect la altul.

Un bărbat care şchiopăta uşor părea să fie conducătorul lor. Le vorbea mereu celorlalţi pe un ton ferm, într-o limbă pe care Grigore n-o înţelegea, dar a cărei sonoritate îi era familiară... într-adevăr, vorbea ungureşte.

Se părea că era singurul care cunoştea şi o altă limbă, căci coordonatorul îi dădea anumite explicaţii, pe care el le transmitea celorlalţi.

Deodată Grigore văzu cum se desprinde din grup o femeie. Venea către el. Nu-i vedea deocamdată chipul. Dar ea se aplecă asupra lui. Şi inima lui Tăun începu să bată violent. Pentru o clipă, el îi zări chipul. Albastrul de myosotis al ochilor Roxanei, arcuirea buzelor Roxanei. Numai părul era altfel, cu totul altfel. Buclele roşii — ce roşu ciudat! — îi dădeau o înfăţişare stranie. O simţea aplecată deasupra chipului lui, privindu-l. Aproape că-i mîngiia fruntea cu părul.

— Iluşka! Iluşka! se auzi în încăpere din mai multe locuri.

Fata îşi întoarse o clipă capul şi Grigore îi văzu acum scoica urechii.

Intorcînd capul către Grigore, continuă să-l cerceteze. La un moment dat, i se păru că întîlneşte sclipirea unei priviri printre gene. Ea prinse cu o mişcare febrilă mîna bolnavului şi îi pipăi pulsul. De la mîna fetei pornea acea căldură ameţitor de plăcută, care pătrunde pînă în ultima fibră a fiinţei lui. Şi Ilonei i se păru că simte o zvicnire musculară.

Fără să se mişte din loc, ea strigă cu glasul tremurat:

— François, François, vino, vino numaidecît!

Fata explică ceva prin semne, arătînd spre Grigore. Medicul îi răspunse la fel. Era vădit că recurgeau la aceasta, fiindcă nu-şi pricepeau reciproc limba. Apoi, de la unul la celălalt începură să fie lansaţi termeni medicali pe care bolnavul nu-i înţelegea.

François părea viu interesat. Indică Iliuşkăi cadranele şi ecranele osciloscopice ale aparatului medical principal şi începu să-i demonstreze ceva. Tînăra fată îl contrazicea, dînd energic din cap. Medicul o privi un timp gînditor şi pe urmă manevră butoanele aparatului. Pe chipul lui apăru o expresie de vie surprindere.

Deodată îl zăriră pe omul cel şchiop, pe care tînăra fată îl numea Şandor. Revenise în odaie, după o scurtă lipsă, şi îi privea, surprins de agitaţia lor.

Se duseră spre el şi discuţia continuă lîngă uşă. Vorbeau însă atît de încet, încît Grigore nu mai putu desluşi nimic. Puţin mai tîrziu, vizitatorii părăsiră odaia, împreună cu medicul.

Nu trecuseră decît cîteva minute şi doctorul François reveni în încăpere împreună cu medicul scund şi vioi. Amîndoi păreau foarte agitaţi.

— Ascultă, doctore Naser, aşa cum mă cheamă François, îţi spun că această fată are deplină dreptate. Bolnavul aude, vede, simte absolut totul. Avem de-a face în acest moment cu o paralizie motrice. Nimic mai mult. Iar primele semne ale motricităţii au apărut şi ele, după cum au confirmat-o aparatele...

— Hm! Vasăzică aude? Ei, dacă-i așa, sîntem cam indiscreți! observă el ironic și continuă, fără să aștepte un răspuns. Dar reflexele? De ce nu reacționează nici la lumină, nici la ceilalți agenți fizici? Nici măcar la ințepare?

Doctorul François îl intrerupse.

— Reactivitate practic nulă, sensibilitate aproape normală — acesta este diagnosticul meu.

Naser zîmbi neîncrezător și întrebă:

— Te-ai mai întîlnit cu un asemenea caz?

Răspunsul veni tot sub forma unei întrebări.

— Ca medic, ai mai avut oare de-a face cu un bolnav care să fi dormit aproape 60 de ani? Tocmai în asta constă dificultatea cazului. Dar fata are dreptate, ți-o spun!

Naser făcu un semn de dezaprobare.

— Nu sînt de acord cu ipoteza dumitale. Cred că de astă dată dreptatea e cu Beram. Ești un romantic, un iremediabil romantic. Argumentele prin care te-ai străduit să dovedești că s-a trezit, sînt neverosimile, nefondate. Numai codanei cu părul de aramă, medicul improvizat al naufragiaților cosmici, i-a putut trece așa ceva prin cap... și numai pe dumneata te-a putut impresiona și convinge.

François înfruntă zîmbetul celuilalt fără să clipească.

Se opriră în fața aparatului.

Doctorul François răsucea comutatoarele, apăsa cu înfrigurare pe butoane și explica, în timp ce interlocutorul său își arăta prin gesturi și mimică dezaprobarea. Limbajul lor era acum atît de încărcat de termeni științifici necunoscuți, încît Grigore renunță la orice tentativă de a pricepe ceva. Se simțea de altfel din nou obosit și ar fi vrut să doarmă.

— Îți repet, o iluzie, nimic altceva decît o iluzie! îl mai auzi la un moment dat spunînd pe doctorul Naser. Acest om continuă să doarmă adînc. După părerea mea, unele reflexe vor apare chiar înainte de deșteptarea propriu-zisă.

Medicii erau acum în apropierea ușii. Grigore auzi un ultim crîmpei de convarsație.

— O să vezi ce ne va povesti la trezire! Ce-o să mai rîd atunci de convingerile dumitale. Iar în ce o privește pe Ilona Erdely, care mi-a sugerat ideea, pot să-ți spun doar atît: n-o dau pentru mulți medici prea siguri de ei. Degeaba zîmbești. N-are studii și experiență clinică ca noi, dar are o sensibilitate care nouă ne lipsește adesea. Poate că — cine știe — ne este tocită, datorită excesivei folosiri a aparatelor.

— Poftim! Asta-i bună! Ai început să propovăduiești întoarcerea la instinct și intuiție. Dacă mai continui așa, o să ajungi la homeópati, o să ajungi să regreți timpul cînd cancerul, sifilisul, poliomielita și alte boli erau realități ale societății omenești.

— Dacă astea-s argumente, Naser...

Ușa care dispăruse în perete, pentru a-i lăsa să treacă, se închisese la loc, curmînd vorba medicilor.

Rămas singur mult timp, bolnavul nu reuși să se lase cuprins de somn, deși acum dorea să doarmă. De mult nu zărise atîția oameni laolaltă, nu auzise atîtea glasuri. Îl impresionaseră, îl obosiseră, îl copleșiseră.

Cînd ațipi, în sfîrșit, visurile îl purtară mai întîi pe culmile înzăpezite ale Ceahlăului. Cu schiurile în spate, urca din greu pe o cărare abruptă. Se împiedica mereu, ostenit peste măsură. Frumusețea priveliștii carpatine îl făcea însă să uite uneori de eforturile pe care le depunea.

Deodată se stîrni însă un viscol puternic. Zăpada îi mușca obrazul, însîngerîndu-l. Își puse schiurile și o porni la vale, înfruntînd furtuna...

Furtuna... Nu mai era furtună de zăpadă, ci de nisip. Iar el se găsea intr-un autocamion deschis, care străbătea cu mare viteză pustiul Kalahari. Nu mai desluşea figurile negrilor care-i populau visul. Dar auzea melodia aceea ritmică, insinuantă, vioaie, cuceritoare, care-l chema spre corturile lor. O auzea, da, auzea versurile cîntate de constructorii negri, repetată de constructorii albi, de toți pionierii saharieni.

Visul îl purtă iar printre oamenii cu care lucrase în 1992.

Capitolul IV

IZBAVIREA

Trecuse o săptămînă.

Grigore trăia senzații noi. Furnicături intense îi parcurgeau tot trupul. Aduceau cu acelea pe care le ai cînd iți dezmorțești picioarele, după ce le-ai ținut mai mult timp imobile, într-o poziție incomodă.

Uneori avea chiar impresia că a reușit să-și miște capul; se convingea însă curînd că fusese o simplă iluzie.

Fața îi ardea și nu se miră deloc cînd auzi pe unul dintre medici spunind că, treptat, îi reveneau în obraz culorile sau că pe frunte se iviseră primele broboane de sudoare. O agitație interioară, de o intensitate aproape dureroasă, îi răscolea toată ființa.

În această stare fizică, imaginile ultimelor zile i se perindau prin minte cu o viteză de neînchipuit.

Își amintea cit de surprins rămăsese aflînd că doctorul Naser, acest omuleț mic și plin de viață, avea 122 de ani și că doctorul François, căruia îi dădea după înfățișare mai puțin de 30 de ani, avea 62. Iar el, Grigore Tăun, era un om de 85 de ani, un moșneag tînăr la chip!

Știa acum că se găsea intr-un sanatoriu situat într-o țară mai mare decît intreaga Europă, căreia i se spunea „Sahariana", în amintirea deșertului de altă dată. Aici se vorbea o limbă zonală, formată din contopirea mai multor limbi naționale, pe scheletul limbii franceze. Și Grigore înțelesese acum de ce pricepea unele cuvinte, iar altele nu.

Și apoi auzise discuția aceea stranie dintre două femei necunoscute, care intraseră cu cîteva zile mai înainte în odaia sa. Un crîmpei din ea, care îl interesa în mod deosebit, i se întipărise adînc în minte.

— Pentru ce oră e stabilită azi ploaia?
— Pentru trei și jumătate.

— Nu ştiu de ce se introduce atît de tîrziu orariul meteorologic de vară, cu două ploi. Ne prăjim ca pe vremea deşertului! Trebuie să cerem fără întîrziere să se organizeze o consultare publică în această privință!

Aceste cuvinte îl tulburaseră şi continuau să-l preocupe.

Şi peste toate impresiile ce se îngrămădeau cu fiecare clipă de veghe şi de somn, stăruiau privirile celor doi ochi de myosotis.

Ilona Erdely trecea zilnic prin camera lui. Gesturile şi mişcările ei erau acum mai puțin nesigure, iar cînd mergea trupul i se mlădia în unduiri pline de grație. Luase probabil intense lecții ale limbii zonale care se vorbea aici şi nu mai avea nevoie de semne ca să se înțeleagă cu medicii spitalului.

Pentru Grigore, Ilona deveni cel mai important punct al lumii către care abia îşi ridica ochii încețoşați. Învățase să-i cunoască paşii, rîsul; învățase să-i ghicească prezența şi se trezea din toropeală la apropierea ei.

Îi plăcea mai cu seamă s-o audă înfruntîndu-i pe medici, ironizînd meticulozitatea lui Naser sau anunțînd cu glas de şcolăriță:

— Atenție, vine statuia ambulantă!

Statuia ambulantă era Beram, coordonatorul.

...Acum fata e din nou în preajma patului său. Lîngă ea se mai află doctorii François şi Naser.

Ilona se apropie de patul lui. De astă dată se aşază pe un scaun lîngă pat şi bate cu buricul degetelor pieptul gol al bolnavului. Pe Grigore îl străbate un val de căldură care porneşte din degetele ei şi pune în mişcare rapidă inima. Sîngele se revarsă în artere şi tîmplele îi bat să se spargă.

Tot ce se petrece în el vesteşte, ca o simfonie beethoveniană, în preajma finalului, deznodămîntul.

Sub buricul degetelor, Ilona simte zvîcnirea muşchilor. Ea apasă, ca să se convingă. Lunecă cu mîna spre gîtul bolnavului. Nu-i nici o iluzie. Zvîcnesc muşchii. Şi, ca şi cum s-ar teme să nu-l tulbure, şopteşte încet, mîngîietor:

— Se trezeşte!

Şi deodată pleoapele întredeschise se desfac cu totul şi ochii lui se deschid în sfîrşit larg, cu tot irisul căprui descoperit.

Orbit de lumină, Grigore clipeşte de cîteva ori.

În încăpere domneşte o linişte atît de deplină, încît răsuflarea celor patru oameni se aude distinct. Nimeni nu face nici o mişcare.

Abia peste cîteva clipe, doctorul François se întoarce către aparat şi cercetează indicativele de stare a bolnavului. Dar şi privirile lui se întorc către Tăun.

Ochii lui Grigore se rotesc în orbite. Căutătura lor rătăceşte printre obiecte şi se opreşte într-un tîrziu asupra celor trei oameni.

— Încearcă să vorbeşti! îl îndeamnă doctorul Naser, care, nebănuind că bolnavul înțelege destul de bine limba sahariană, a învățat anume aceste trei cuvinte romîneşti.

Grigore ar voi să rostească un singur cuvînt: „trăiesc", ar voi să-şi asculte propriul glas. Dar limba i se împleticeşte şi din gură iese doar un sunet nearticulat. Face noi eforturi, pînă ce simte cum capul începe să-i zbîrnîie şi să-l doară. Rezultatele sînt însă atît de departe de intenție, încît fețele medicilor trădează o înfiorare.

Ilona îl privește parcă altfel. In ochii ei strălucește un fel de siguranță, amestecată cu o dorință fierbinte. Mîna fetei a cuprins-o acum pe a lui. Și crește in el, ca un torent, viața, nădejdea, siguranța.

— Tră-tră-iesc! izbucnește el în sfîrșit.

Au tresărit cu toții, de parcă i-a străbătut simultan un curent electric. In urechile lor, cuvintul rostit de Grigore răsună ca vestirea unei mari victorii.

— De atîtea zile văd și aud totul, dar nu mă pot mișca — nu pot vorbi! Trăiesc, trăiesc... Mă înțelegeți?

Gituiți de emoție, medicii au rămas ca paralizați in atitudinea in care i-au prins primele cuvinte. Mîna Ilonei stringe mai puternic pe aceea a bolnavului, care acum izbutește să facă prima mișcare, întorcîndu-și capul spre ea.

Ochii Ilonei se umezesc. În ultimele zile înmugurise o prietenie puternică și caldă în camera aceasta, în care renăștea la viață nouă un om de pe plaiurile dunărene.

— Ilona! mai șoptește Grigore.

Eforturile depuse l-au epuizat. Cîteva clipe mai tîrziu, fără de veste, somnul îl cuprinde din nou, de astă dată un somn izbăvitor, somnul întoarcerii la viață.

Capitolul V

POVESTEA ILONEI

Pe terasa ovală de marmoră a sanatoriului, care inainta departe in parc, cei doi convalescenți respirau cu nesaț aerul răcoros al amurgului saharian. A doua ploaie zilnică se oprise de vreo jumătate de oră. Amestecul de arome — tei și portocali, bananieri și arbori de ananas, meri și cocotieri — umplea văzduhul.

Grigore Tăun, așezat într-un jeț, sorbea incet laptele de cocos și o privea pe Ilona. Asculta istorisirile despre oamenii din sanatoriu, despre intimplările zilei. Din o sută de cuvinte folosite de Ilona, Tăun făcuse socoteala că înțelege cel puțin șaizeci.

Alătura imaginea Roxanei de figura reală a Ilonei. Incetul cu incetul se ștergeau diferențele, trăsăturile se contopeau în chipul cel nou. Numai părul, cu strălucirea lui arămie, era cu totul, cu totul deosebit.

— La ce te uiți, Grigore?

— Păi te privesc...

— Da, dar parcă privești dincolo de mine.

Grigore zîmbea încurcat. Ar fi vrut să-i povestească, să-i vorbească de trecutul său, de dragostea lui abia începută, abia gustată. Dar totul i se părea ridicol. Vîrsta lui crea un fel de obligație la sobrietate, la cuminţenie. In orice caz, nu putea vorbi despre dragostea lui.

— Te privesc proiectată pe trecutul meu, spuse in sfîrșit, Grigore.

— Și-mi stă bine in rama asta? întrebă șăgalnic Ilona.

— Te prinde de minune.

— Atunci descrie-mi cadrul acesta, povestește-mi despre trecutul tău. Sau nu, nu! Doctorul Naser a interzis in mod categoric să te obo-

sesc. „Nici un efort de atenție peste 3 minute", îl îngînă ea pe „doctorul cîrtiță", imitînd glasul și accentul lui prețios. Privi iscoditor și conspirativ în jur.

Roșul mîniei urcă în obrajii lui Grigore. Ilona se sperie văzînd cum reapar pe figura lui cutele aspre din primele zile, zilele de încordare, cu chinuitoarele și penibilele recăderi în starea letargică. Se apropie de el și-i prinse mîna în mîna ei, gest pe care-l repeta acum ori de cîte ori voia să-l liniștească. Grigore tăcu.

— Ce e, Grigore, cu ce te-am supărat?

— Nu pot trăi în perimetrul ordonat de Naser, Ilona. Sînt gata să le mulțumesc acestor oameni pentru bunăvoința — mă rog — pentru stăruințele lor. Îi admir pentru unele realizări, de care am auzit. Dar nu le pot îngădui să-mi comande fiecare gest.

— Dar ești nedrept, dragul meu. Ești nedrept. Tot ceea ce fac e pentru liniștea și sănătatea noastră.

— Se poate, Ilona. Dar eu nu iubesc liniștea. La urma urmei, nici nu cred că sănătatea o cîștigi într-o atmosferă de vată. Și apoi oamenii aceștia siguri de ei, calmi, cu mișcări regulate, mă scot din sărite.

Ilona se sculă de pe scaun și, în picioare lîngă Grigore, îi mîngîie părul castaniu. Un zîmbet ivit în colțul gurii lui Tăun destinse treptat trăsăturile încordate ale feței lui.

— Vorbește-mi despre grupul vostru, spuse Tăun. Ai amînat de o sută de ori povestea asta.

Ilona nu mai încercă să ocolească răspunsul, ca în alte dăți. Se ghemui în fotoliu. Privi o clipă în gol și începu grăbită parcă:

— Voi fi scurtă. În fond, ar fi destul să-ți spun un singur lucru. Noi, grupul acesta pe care-l numesc cei din sanatoriu al „naufragiaților cosmici", sîntem urmașii unor astronauți rătăciți. Da, sîntem primii oameni care s-au născut pe un alt corp ceresc decît planeta Pămîntul...

Îți amintești desigur de racheta cosmică „Tisa-3", care a părăsit la 5 februarie 1982 globul terestru.

Grigore își prinse fruntea între degete, încercînd să-și adune gîndurile.

— Sigur că da... „Tisa-3"... Să fi avut pe atunci cincisprezece ani. În școala unde învățam, toți elevii urmăreau cu pasiune instalarea sateliților artificiali ai globului terestru, ca și zborurile interplanetare. Racheta de care-mi vorbești a avut, dacă nu mă înșel, un echipaj de șaptesprezece oameni. Își propusese un zbor pînă în apropierea planetei Saturn, aterizarea pe un satelit al acestui corp ceresc și studiul amănunțit al structurii meteorice a faimosului inel.

— Bravo! Să nu te mai prind că te plîngi de pierderea memoriei. Și mai departe ții minte ce s-a întîmplat?

— Cum aș putea uita? continuă Grigore. Cred că n-a fost nimeni pe lume care să nu fi urmărit odiseea acelei expediții cosmice.

Se scurseseră vreo cîteva luni de la plecarea corăbiei astrale a oamenilor de știință maghiari. Pe Deimos, unul dintre sateliții planetei Marte, organizat pe atunci ca gară cosmică, nava a făcut o scurtă escală și a plecat mai departe. Cîteva săptămîni mai tîrziu, legătura radiofonică a Pămîntului cu racheta s-a întrerupt. Și de atunci — nici un semn de viață.

Îmi amintesc că numeroase expediții de salvare au pornit în căutarea cosmonauților, fără să afle nimic despre soarta lor... Dar ce-i asta, Ilona? Era vorba ca tu să povestești și văd că rolurile s-au inversat.

Ilona surise. Pe obrazul ei se fugăreau umbrele amintirilor. Începu să vorbească și mai repede, de parcă ar fi îndeplinit o îndatorire neplăcută, de care voia să scape.

— Tata, care era medicul expediției, mi-a povestit adesea cum s-a produs accidentul. Racheta s-a ciocnit cu un grup de corpuri meteorice. Motorul a fost distrus, iar cabina de radioteleviziune deteriorată. Radiotelegrafistul a pierit, iar alți doi membri ai echipajului s-au ales cu leziuni serioase. Dacă diferitele compartimente ale navei nu ar fi fost separate prin pereți etanși, nimeni n-ar fi scăpat cu viață.

Toate încercările de a se repara motorul au dat greș, iar din micile motoare de rezervă, doar unul mai funcționa. Puterea lui era însă redusă.

Racheta și-a continuat zborul în virtutea inerției. Cînd a ajuns în apropierea unuia dintre sateliții mici ai lui Jupiter, motorul de rezervă a putut fi folosit pentru aterizare.

Pe micul corp ceresc fără atmosferă și fără viață, unde un om nu cîntărea decît 2—3 kilograme, cosmonauții și-au amenajat un adăpost într-o stîncă, unde au descărcat instalațiile rămase întregi și proviziile. Încercările de a construi un nou motor sau de a reface aparatul de radioemisie au eșuat. Din fericire, aparatura pentru producerea sintetică a alimentelor, ca și cea pentru fabricarea apei și aerului, au scăpat intacte. Ca „materie primă“ au fost, bineînțeles, folosite rocile de pe satelit.

Ilona se opri puțin, obosită de efortul pe care-l făcea povestind această stranie aventură.

Apoi continuă.

— Nu vreau să intru acum în toate amănuntele vieții de pe satelit. Robinsonii cosmici au crezut că vor rămîne acolo doar cîteva luni, apoi s-au temut că va fi vorba de cîțiva ani, iar pînă la urmă ciudata escală a durat mai bine de jumătate de veac.

Cîte nu au îndurat în acest timp? Adesea au avut de înfruntat dificultăți care păreau de nerezolvat! Pînă la urmă au învins însă toate greutățile neobișnuitei lor existențe.

Cincizeci de ani sînt o perioadă îndelungată, mai ales că la plecarea cosmonavei „Tisa-3“ nu erau cunoscute toate măsurile pentru asigurarea longevității, descoperite și aplicate ulterior pe Pămînt.

Ultimul dintre savanții plecați de pe Terra a murit acum trei ani...

Nouă, copiilor lor, care nici nu cunoscusem vreo altă viață, satelitul jupiterian nu ni s-a părut un exil atît de trist. Supravegheam funcționarea aparatelor, îngrijeam cu dragoste vegetația serei cosmice, făceam sport, citeam și reciteam microcărțile bibliotecii, ba unii dintre noi încercau să se și specializeze în diferite domenii. Eu, de pildă, m-am ocupat cu pasiune de medicină, ajutată de tatăl meu.

Dar ceea ce n-a reușit generația veche, a izbutit cea nouă. Într-adevăr, fratele meu, Șandor, care acumulase toate cunoștințele tehnice ale astronauților, a fost acela care a construit aparatul de emisie, anunțîndu-vă pe voi, pămîntenii, de existența noastră.

Trebuie să-ţi spun că prima lună după sosirea pe Pămînt a fost îngrozitoare.

În condiţiile unei forţe gravitaţionale de vreo 20 de ori mai mare decît cea cu care eram obişnuiţi pe satelit, ne simţeam literalmente striviţi de sol. Abia după o săptămînă am reuşit să stăm în picioare. Cu toţii sufeream de tulburări circulatorii, printre care adevărate crize de hipertensiune arterială paroxistică. Şi toate acestea, deşi în camera rotitoare a rachetei care ne adusese pe Pămînt fusesem antrenaţi pentru greutatea pe care aveam să o căpătăm pe această planetă.

A trebuit să învăţăm din nou să mergem, ba chiar să facem cele mai simple mişcări. La început, muşchii picioarelor ne erau atît de slabi, încît puteam umbla numai cu proteze speciale de susţinere.

Ne-am obişnuit, de asemenea, greu cu prezenţa unor grupuri mai mari de oameni. De cîte ori se adunau în jurul nostru 20—30 de persoane, intram într-o adevărată panică.

Brusc, Ilona se întrerupse.

Prin uşa verandei se făcuse auzită vocea doctorului Naser.

— E ora 8 şi 10. Vă caut de un sfert de oră.

— Venim, venim, răspunse Grigore plictisit. Cîtă vreme va mai dura acest regim de cazarmă, doctore?

— Încă 2—3 luni de tratament şi pe urmă vă veţi lua zborul, răspunse cel întrebat.

Braţ la braţ, cei doi pacienţi o porniră agale de-a lungul terasei. Deodată Grigore se opri, şopti ceva la urechea fetei şi, după ce învinse protestele ei, o luară amîndoi spre scara terasei care cobora în parc. Coborîră grăbiţi treptele acesteia, Grigore sprijinind-o pe Ilona, care mergea încă greu, şi o apucară pe o alee laterală. Se aşezară pe un petic de iarbă, înconjurat de un gard viu din tufe înalte de rozacee.

— Să ne caute! spuse Grigore, în timp ce Ilona, strîngîndu-şi genunchii în palme, îl privea dintr-o parte, înveselită, cu ciuful roşcovan căzut peste frunte. Poate că în felul acesta se vor convinge că nu se întîmplă nimic grav dacă mîncăm într-o zi ceva mai tîrziu!

În grădiniţa în care se aşezaseră, Ilona află despre prima viaţă a lui Grigore, despre mama lui, învăţătoare, care-i insuflase pasiunea pentru ştiinţă, povestindu-i viaţa oamenilor care au creat drumurile omenirii spre lumină, despre Ştefania Mărăcineanu, despre eroii de la care a moştenit el hotărîrea de a lupta pentru victoria convingerilor ştiinţifice.

Grigore îi vorbise despre dimineaţa însorită din toamna anului 1980, cînd profesorul de geografie Vasile Toader, un bătrîn înalt, cu trăsături blînde, ţinuse lecţia aceea de neuitat despre Sahara. Îşi amintea şi acum cuvintele cu care începuse:

— Viitorul Africii e legat de soarta Saharei. S-ar putea ca pustiul să continue să înainteze şi nisipurile lui să cuprindă întreg continentul. S-ar putea... dar nu cred că va fi aşa. Pînă la urmă, oamenii vor învinge deşertul...

Atunci se hotărîse el, în mare taină, să lupte pentru prefacerea pustiului, să devină unul dintre miile de pionieri ai luptei şi victoriei împotriva deşertului...

Și tot în grădină află Ilona despre Roxana, despre dragostea netrăită a lui Grigore.

Acolo s-a înjghebat puternica alianță, alianța Grigore-Ilona, împotriva lanțurilor inutile și pentru cucerirea vieții noi.

*

* *

A doua zi dimineața, pe la ora zece, Ilona Erdely răsfoia în biblioteca sanatoriului Enciclopedia medicală a veacului XXI. Doctorul François se oprise în fața ei.

Cînd privirile li se întîlniră, izbucniră amîndoi în același timp în rîs.

— Ați dezertat ieri de la masa de seară, observă dojenitor medicul. O adevărată răsmeriță, hai?

Sigură de complicitatea lui François, Ilona spuse:

— Ce vrei, orice ai spune, viața e nesuferită cu program fix. Uneori încercăm să ne dăm iluzia că o sfidăm... Spune-mi drept, s-au supărat rău?

Doctorul nu știa ce să răspundă. Colectivul medical al sanatoriului hotărîse tratamentul, așa cum acesta se aplica. N-ar fi vrut să arate bolnavilor că părerea lui era alta. Dar în același timp, nu-i venea deloc ușor să-și ascundă gîndurile.

Intr-un tîrziu, spuse în doi peri:

— Sigur, iți închipui...

Ilona nu-l slăbi din ochi:

— Și dumneata?

Intrebarea fusese aruncată fără înconjur, pretinzînd prin franchețea ei un răspuns net.

Doctorul François ezită o clipă, apoi zise, zîmbind:

— Serile sînt frumoase în parcul nostru. Nu cred că i-ar putea strica cuiva, chiar pe stomacul gol... Și acum, spune-mi, ai mai întîlnit vreo expresie necunoscută? Merge? Dacă ai să continui așa, o să te văd curînd doctoriță în toată regula.

— Nu mai rîde de mine, François!

— Nu rîd, Ilona, dar cu sensibilitatea ta și cu aparatele veacului nostru, sînt convins că ne-o vei lua înainte.

— La drept vorbind, nici n-am de gînd să v-o iau înainte. Nu-mi place să fug. Și acum, lămurește-mă, mai bine, că m-am încurcat cu antihormonii ăștia.

După puțină vreme, erau adînciți într-o discuție aprinsă de endocrinologie. Izolaseră fonic compartimentul lor, pentru a nu deranja pe ceilalți lectori ai bibliotecii. Semnalul sonor care anunța servirea mesei îi surprinse pe amîndoi, ca un musafir sosit înainte de vreme.

Capitolul VI

O STAȚIE DE TELEVIZIUNE CU O INTREBUINȚARE CIUDATĂ

La ora 11, scurt timp după oprirea ploii, Ilona Erdely se întorsese cu grupul naufragiaților cosmici dintr-o plimbare prin împrejurimi. Vizitaseră o uzină de sinteză a zahărului din bioxid de carbon și apă.

Era nerăbdătoare să-i povestească lui Grigore despre cercetătorii și tehnicienii pe care îi intîlnise acolo, despre instalația de captare a energiei solare, despre secția de producere a zaharurilor optic active și despre microorganismele sintetice folosite ca roboți minusculi pentru prelucrarea materiei prime. Porni grăbită în căutarea lui prin marele parc unde acesta obișnuia să-și petreacă diminețile.

Rătăcea de mai bine de o oră pe alei, cînd ajunse la marginea lacului.

Un obiect care sclipea puternic îi atrase aici privirea. Era creionul imprimator al lui Tăun. Se aplecă să-l ridice, dar în aceeași clipă o străbătu un fior rece, căci mai văzuse ceva. Pe oglinda lacului plutea gluga mantalei lui Grigore.

Cîteva clipe se simți ca paralizată de groază și de durere. Se gîndea la starea sufletească care pusese stăpînire pe Tăun în ultimele zile, mai ales de cînd aflase că părinții lui muriseră, unul după altul, cu cîțiva ani în urmă.

Trebuie să dau alarma! Toată lumea să-l caute! spuse tare Ilona.

O porni în fugă spre sanatoriu. Era atît de tulburată, încît apucă pe un drum greșit. O luă la dreapta, la stînga, apoi dintr-o dată ajunse într-o regiune a parcului pe care nu o cunoștea.

Picioarele ei, încă neadaptate pe deplin mersului pe pămînt, nu puteau susține mult timp un asemenea efort. Începu să se poticnească tot mai des. Cădea și se ridica mereu, fără să observe măcar că genunchii îi sîngerau.

— Trebuie să dau alarma! își spunea ea mereu.

La un moment dat, i se păru că aude niște glasuri și începu să strige. Deși nu primi nici un răspuns, porni hotărîtă în direcția de unde veniseră zgomotele.

Curînd se afla în fața unui perete înalt, a cărui poartă tocmai se închidea. Alergă spre ea, dar o găsi încuiată. Deși picioarele o dureau tot mai rău, Ilona se cățără pe zid și sări pe partea cealaltă.

În fața ei se ridica acum o clădire ciudată, de forma unui trunchi de con. Doi oameni, dintre care unul era fără îndoială doctorul Naser, intraseră tocmai înăuntru.

Tînăra fată o luă spre poartă, hotărîtă să plece. Dar se opri, înmărmurită.

Printr-o mare fereastră ovală se vedeau discutînd trei oameni. Din cînd în cînd arătau spre un al patrulea, aflat mai la o parte. Și acesta nu era altul decît... Grigore Tăun, care se mișca, gesticula.

Ilonei îi veni inima la loc. Vasăzică trăia, era sănătos — fu primul ei gînd. Dar ce căuta acolo? Ascundea deci față de ea unele lucruri. Acest gînd o întristă.

Din nou făcu cîțiva pași spre clădire. Curînd fu însă cuprinsă de o nedumerire și mai mare. Grigore era acolo înăuntru... și nu era înăuntru. Deși se afla în casă, îl vedea în aer liber, în fața unui șantier de construcție.

Dintr-o dată pricepu. În odaie nu era el, Tăun, în carne și oase, ci un aparat de televiziune în relief.

Ca pentru a-i confirma presupunerea, imaginea de pe ecranul electronic se schimbă brusc. Il văzu acolo pe fratele ei Șandor, citind în bibliotecă, așa cum îl lăsase la întoarcerea din plimbare, apoi pe rînd pe alți bolnavi din sanatoriu.

Acum totul era limpede. În clădirea tronconică se găsea o stație de urmărire prin televiziune a celor internați în sanatoriu. Medicii puteau astfel afla ce fac bolnavii, urmărind într-o zi pe unii, într-alta pe alții.

Ilona era buimăcită. În gură avea acum un gust amar. Ideea că erau în felul acesta supravegheați o făcea să-și resimtă existența fizică ca o povară.

Poate că o văzuseră stînd alături de Grigore în grădiniță; poate că văzuseră și lacrimile lui la amintirea Roxanei. Și, desigur, auzeau și cuvintele lor. Disecaseră ideile lor. Era oribil, oribil!

Dorea mai mult ca oricînd să vorbească cu Grigore, să se sfătuiască cu el, să hotărască ce era de făcut. Fratele ei nu ar fi înțeles-o. Parcă-l vedea spunîndu-i:

— Ei și! Ce-ți pasă? Totul se face doar pentru însănătoșirea noastră, spre binele nostru. De ce să ne împotrivim sau să ne supărăm?

— Nu, asta nu! spuse hotărît fata, răspunzîndu-i parcă.

Se gîndi o clipă să se ducă la oamenii aceia care urmăreau imaginile televizate și să le spună tot ce avea pe inimă. Cum de au născocit așa ceva? Lor le-ar fi plăcut să...

Brusc, se răzgîndi.

Mai întîi voia să cunoască părerea lui Tăun.

Își părăsi punctul de observație, sări iar zidul grădinii și porni pe aleile parcului, strigîndu-l din cînd în cînd pe Grigore.

Dar glasul ei nu stîrnea decît ciripitul păsărilor cuibărite în coroanele bogate ale pomilor.

Capitolul VII

O HOTARIRE IMPORTANTA

Grigore manevra agitat la televizofon, un aparat cu aspect de ceasornic, pe care-l purta la braț. Funcționarea acestuia era cit se poate de simplă. Pe marginea lui se găseau 12 butoane, dintre care 10 numerotate. Apăsînd succesiv pe acestea și formînd diferite numere—indicative, de cîte 15 cifre, se putea stabili legătura cu orice posesor al unui astfel de aparat emițător-receptor de pe cuprinsul globului pămîntesc. Cel chemat simțea o ușoară furnicătură între cot și mînă. Dintre cele două butoane nenumerotate, unul servea la întreruperea legăturii, atunci cînd purtătorul aparatului nu voia să fie deranjat, iar altul la punerea în funcțiune a micului cadran-televizor. O ieșitură conică îndeplinea funcția de antenă.

Pe minusculul televizor apăruse de cîteva clipe imaginea unei femei mai în vîrstă, care începu să vorbească cu o voce pițigăiată.

— Toată lumea credea că vei fi de față. Institutul meteorologic te sărbătorea doar pe tine, trezirea la viață a omului de știință care îl reprezentase la Congresul din 1992.

— Crede-mă, mătușă Maria, că am încercat tot ce era omenește posibil pentru a convinge medicii de aici. Și nu numai fiindcă voiam să fiu de față la sesiune. Sînt convins că venind acolo, m-aș fi simțit mult mai bine. Mai trăiesc doar atîția oameni care m-au cunoscut, care mi-au fost prieteni. Dar nu au vrut să mă lase să plec și pace! Toate insistențele și rugămințile au fost zadarnice.

— Mare păcat! răsună de partea cealaltă a televizofonului. Dac-ai şti ce frumos a vorbit profesorul Gromov despre tine!

Tăun tresări.

— Cine?! Gromov! Profesorul meu. Bătrînul meu, bunul meu Gromov! Mai trăieşte? Spune-mi, mătuşă, ştii cumva unde lucrează acum?

— Cum să nu! A spus-o doar în cuvîntare. Nu prea departe de tine. Undeva în Sahara, adică în Sahariana, cum i se spune acum, într-un oraş nou... Dacă nu mă-nşel, la El-Solohu. De altfel, îi găseşti adresa în cartea populaţiei.

— Îţi mulţumesc pentru această veste!

Un timp nimeni nu spuse nimic. Apoi mătuşa începu să vorbească, cu glas schimbat.

— Mă tot gîndesc ce bine ar fi fost dacă te-ai fi trezit cu cîţiva ani mai devreme. Îmi amintesc că ultimele cuvinte ale mamei tale au fost pentru tine. Nici nu-ţi poţi închipui ce îndurerată era că nu te-a avut lîngă ea, cînd s-a stins. Ani şi ani la rînd a trăit urmărind veştile care veneau din sanatoriul vostru, citind tot ce se scria despre tratamentul aplicat singurului ei copil, nădăjduind că te va mai putea strînge o dată în braţe...

Vorba îi fu întreruptă de un hohot de plîns.

Tăun închise ochii. Chipul blînd al mamei sale îi apăru atît de limpede, de parcă l-ar fi avut în faţa ochilor. Şi din foşnetul frunzelor părea că se desprind versurile poetului:

„O, mamă, dulce mamă, din negură de vremi,
Pe freamătul de frunze, la tine tu mă chemi".

— Să ştii, dragul meu, continuă bătrîna cu vocea ei subţire şi stridentă, că sînt hotărîtă să vin la tine. În ultima vreme, mă simt tare şubredă. Am 108 ani. Asta n-ar fi nimic în vremurile noastre, dar tratamentul de longevitate au început să mi-l aplice abia de la 65 de ani. Cine ştie cît o mai duc. Mama ta m-a rugat în ultimele ei ceasuri să te îmbrăţişez din partea ei.

— Te aştept cu drag, mătuşă... De altfel, nădăjduiesc să vin şi eu, cît mai curînd, pe acolo.

— Bine-ai face. Şi acum, la revedere, Grigore! încheie bătrîna cu un tremur în glas.

— Pe curînd, mătuşă, şi nu uita să mă anunţi cînd vii.

Imaginea de pe ecranul televizofonului dispăru.

Tăun se sculă alene de pe bancă şi porni prin parc cu capul plecat.

De cîteva zile, totul i se părea întunecat şi gîndul de a revedea oraşul, casa unde trăise în copilărie şi tinereţe, îl năpădi.

Ar fi vrut să fumeze o ţigară, dar aşa ceva nu mai există de mult. Îşi amintea de explicaţiile pe care i le dăduse curînd după trezirea sa medicul coordonator, cu vocea lui gravă, însoţindu-şi spusele cu gesturi largi şi egale.

— Tutun, băuturi alcoolice, stupefiante — din toate acestea nu a rămas astăzi decît o amintire urîtă. Viaţa e atît de plină, de bogată, încît nu simţim nevoia nici unei amăgiri. Îi compătimim pe oamenii care în trecut fugeau de realitate, ameţindu-se cu alcool sau intoxicîndu-se cu un fum care le distrugea căile respiratorii. Trebuie să te obişnuieşti să trăieşti şi fără aceste otrăvuri.

Avea dreptate, desigur...

— Trebuie să încep să învăț, să învăț zi și noapte, izbucni deodată cu voce tare Tăun.

Cu o săptămînă în urmă îi dăduseră pentru prima dată voie să cerceteze publicațiile meteorologice. Aștepta de mult această clipă. Dar dezamăgirea fu cumplită. Constatase curînd că nu pricepea mai nimic din articolele publicate. Știința ajunsese pe culmi noi și el rămăsese, uitat, în urmă.

Studiile și cercetările pe care le făcuse cu aproape jumătate de secol în urmă nu-i mai foloseau prea mult. Își dădea seama că va avea nevoie de multă vreme pentru a se pune la curent. Începuse să se obișnuiască cu acest gînd, și cîtva timp citi cu pasiune, alături de alte cărți, lucrări din specialitatea sa. Acum însă, în starea sufletească în care se găsea, se strecura ușor deznădejdea.

— Da, da! începu să îngîne singur. Redevin student. O iau de la început cu toate.

Pe de altă parte știa că numai cu lectura nu va face mare lucru. Trebuia să ia contact cu oamenii de știință, cu cercetătorii vremii, să stea de vorbă cu ei, să vadă cum lucrează. Dar medicii sanatoriului nici nu voiau să audă deocamdată de așa ceva. De curînd îl opriseră să ia parte la o dezbatere în legătură cu dirijarea climei, care avusese loc într-o localitate învecinată. Își amintea și acum, cu enervare, cuvintele doctorului Naser, rostite sentențios:

— Nu, dragul meu! Sănătatea dumitale înainte de toate. Riscul e prea mare. Să nu ne pripim!

Cîte nu-i spusese el atunci. Îl apucase pe acest omuleț mic și îndesat de umeri, îl forțase să stea nemișcat și îi vorbise despre firea lui. Fusese un alpinist încercat, un călător pasionat, un om care nu suportase niciodată să fie condus de alții. Cînd elabora un studiu științific, îi plăcea uneori să doarmă ziua și să lucreze noaptea...

Degeaba.

— Tratamentul e tratament! răspunsese doctorul, sec. Te vei obișnui. Îți spun din nou: să nu ne pripim!

Din cer începuseră să cadă picături grele.

Grigore surîse.

— E zece dimineața! A venit, ca de obicei, la ora anunțată. Totul merge perfect, ca un cronometru de mare precizie. Aici nimeni nu se poate plînge că ploaia l-a prins pe neprevăzute.

Se revoltă singur împotriva nemulțumirii care răzbătea în cuvintele sale nerostite. Tocmai acesta era marele progres. De la prevederea vremii, meteorologii trecuseră la dirijarea ei — visul lor din totdeauna. Și el, tocmai el...

Începuse să plouă des.

Grigore scoase dintr-un buzunar al hainei mantaua confecționată dintr-un material plastic extraușor, care strînsă nu era mai mare decît o batistă. O îmbrăcă. Nu-și puse însă gluga, ci o vîrî neglijent într-un buzunar al hainei de ploaie. Nici nu observă cînd căzu de acolo, smulsă de o rafală de vînt.

Îi plăcea să simtă picăturile biciuindu-i fața, răcorindu-l. Mergea fără să se oprească, cu pași egali și nu prea mari. Ajuns în apropierea lacului, se opri puțin, privind cum picăturile loveau suprafața apei, cum se lărgeau mii de cercuri, mii de unde.

Unde era acum Ilona? În ultimele două zile se văzuseră mai rar. Ea era adesea în plimbările organizate pentru adaptarea naufragiaților cosmici, iar el se refugia în singurătate. Poate că și pe Ilona

o obosea dispoziţia lui proastă. Era nesuferit şi mereu pus pe harţă. O ştia prea bine.

După o jumătate de oră, ploaia conteni.

Grigore se aşeză pe o bancă, scoase din buzunar o revistă şi începu să o răsfoiască. Vru să urmărească cîteva pasaje cu creionul imprimator, dar constată că nu-l avea la el. Probabil că-l pierduse, işi spuse enervat, gindindu-se că toate ii mergeau pe dos.

Işi aminti deodată de profesorul Gromov. Ii ceru indicativul de la centrala televizofonică şi peste puţine minute, pe micul ecran apăru chipul unui bătrîn cu trăsături de o mare mobilitate. Avea o vorbă repede şi blajină. In vocea lui răzbătea o undă de duioşie stăpinită.

— Tocmai voiam să te chem! fură primele lui cuvinte. Imi pare nespus de bine că te revăd, că eşti, in sfirşit, sănătos. Am urmărit toată intimplarea ta. Acum aş vrea să te am pe aproape, băiete. Sînt încă tinăr — că de vîrstă nu-mi prea pasă —, dar dacă te-aş vedea, aş mai intineri cu douăzeci de ani. Flăcăule, trage o fugă pînă la El-Solohu şi o să ne depănăm amintirile! Cind vii p-aici? Cred că biblioteca mea are cu ce să te tenteze.

Cînd Tăun ajunse să spună şi el cîteva cuvinte, ii mărturisi doar necazul lui, dorinţa de a sfirşi cu viaţa comprimată.

Profesorul nu stătu mult pe gînduri.

— Ascultă, Grigore! Doar nu vrei invitaţie in scris. Eu şi biblioteca mea, institutul şi Centrul cultural central, întregul El-Solohu şi tot ce mai vrei pe deasupra, te aşteaptă. Auzi? Te aşteptăm. Nu se face să refuzi. Stai cîtva timp aici şi, dacă vrei, pleci pe urmă la Bucureşti. Şi acum, te las, că m-au năpădit nişte oaspeţi.

După convorbire, Tăun se sculă să plece. Dar i se păru că dincolo de copaci se mişcă ceva şi o porni intr-acolo.

Ajuns in poiană, se opri, mirat.

Un grup de maşini complicate, avînd forme pe care meteorologul nu le cunoştea, inălţau cu o viteză de neînchipuit o clădire.

— Noul pavilion sanatorial, de care am auzit vorbindu-se! îşi spuse Tăun.

Braţele extensibile ale marilor combine de construcţii ridicau in aer, pină la inălţimi considerabile, pereţii prefabricaţi ai unei clădiri — care cuprindeau uşile, ferestrele, toate instalaţiile — şi le montau in fundaţia existentă. După pereţi, urmă un planşeu, pe care braţele maşinii il îmbinară cu pereţii.

In agitaţia lor neintreruptă, combinele păreau făpturi insufleţite, inzestrate cu inteligenţă. Ştiau parcă ce materiale trebuiau să aleagă din stivele de elemente prefabricate, pînă unde să le ridice, cum să le fixeze unele intr-altele. Prin aer circulau, in acelaşi timp, zeci de piese ale construcţiei, cu o viteză şi o precizie uimitoare. Totul se petrecea fără vreun alt zgomot decît clinchetul elementelor de construcţie, care se imbucau unul intr-altul.

Tăun examina atent acest şantier de construcţii automatizat. Compara in minte forma maşinilor şi viteza de mişcare a organelor lor cu cele existente pe vremea cînd pornise in lupta cu Sahara.

Ce imprimă acest aer de eleganţă maşinilor, lucrării in general? Forma simplă? Viteza? Nu, aici nu se puteau stabili deosebiri esenţiale intre maşinile pe care le vedea şi cele pe care le cunoscuse.

Tăun căută din ochi pe omul care conducea operația.

Deodată îl zări, într-o cabină cilindrică, purtată de un autovehicul. Se apropie pe nesimțite de el și începu să-l privească cu interes.

În fața tehnicianului se afla o masă de comandă. Mai multe cadrane îi indicau în orice moment mersul lucrării. Din timp în timp, apăsa pe un buton și atunci, pe un ecran oval, se ivea o imagine reprezentînd acea secțiune a construcției pe care dorea să o cerceteze

Încetul cu încetul, Tăun înțelese că ceea ce deosebea aceste mașini de cele pe care le cunoștea, era transmiterea mișcărilor fără angrenaje și fără axe. Fiecare organ de mașină asculta parcă de un creier al mașinii, care transmitea impulsul pe calea undelor. Fiecare mașină parțială primea comenzile de la mașina centrală, pe care o conducea creierul viu, omul cu planul în mînă. Transmiterea comenzii și a energiei de mișcare prin unde, acesta era secretul eleganței și preciziei mișcărilor întregului ansamblu.

Dorea să cerceteze mai de aproape construcția care se înălța văzînd cu ochii și porni spre ea.

Un semnal sonor prelung răsună. Prezența îi fusese desigur detectată. Vru totuși să înainteze. În fața lui apăru însă un fel de paravan care-i bară calea. Încercă să-l ocolească, dar paravanul se mută și el.

Puțin mai tîrziu, tehnicianul, care ieșise din cabină, îl bătu prietenește pe umăr și i se adresă cu mustrare în glas :

— Se poate așa ceva, prietene Tăun ? Vrei să te confunde „elefantul" meu cu un element prefabricat ?

Un pic rușinat, Grigore se dădu cu cîțiva pași înapoi.

— Ei, cum îți place ? îl întrebă tehnicianul, schimbînd vorba.

Acum Grigore îl recunoscu. Era mecanicul secund al sanatoriului.

— Știu eu ce să spun ? Elefantul dumitale e în orice caz un robot inteligent. Nu știu însă dacă aduce oamenilor care l-au creat fericirea pe care o așteaptă de la el. Mă refer la toți „elefanții" epocii voastre... noastre, în sfîrșit.

Se urcară în cabina de dirijare, și mecanicul îi dădu lui Tăun o serie de explicații despre funcționarea combinelor de construcții. Grigore asculta cu multă atenție.

— În ce privește problema pe care ai ridicat-o în legătură cu aportul automatizării la mulțumirea omului, spuse tehnicianul, ți-aș recomanda o pictură și o simfonie, care mi se par cele mai reușite realizări artistice ale decadei noastre. Și una și alta sînt intitulate „Omul".

Cred că cele două opere exprimă — fiecare în felul ei — esența actualității. Pictura reprezintă o făptură omenească, care amintește de sculptura „Gînditorul", a lui Rodin. Numai că în una din mîinile sale, o mînă care e finețe și forță, vezi o mașină mică, complicată, care pare în plină acțiune. Privirea omului — gînditorul — examinează critic mașinuța. Contemplînd pictura asta, te simți creator, demiurg.

Cu pleoapele abia întredeschise, tehnicianul părea că privește amănuntele unei imagini văzute numai de el.

Iar simfonia „omul" — spuse el după cîteva clipe de tăcere — cîntă o luptă fără de sfîrșit și măreția destinului acestei lupte. Pe calea împlinirii misiunii sale cosmice, omul insuflă lutului, materiei, flacăra geniului său, veșnic nestinsă. Asta pare că spun motivele simfoniei care revin mereu pe alte planuri de armonie.

Tăun şi mecanicul tăceau. In jurul lor, continua activitatea combinelor automate.

Ora fixată pentru prinz trecuse de mult, cînd Grigore o luă agale spre sanatoriu. Işi aminti de Gromov. Oare era in stare să accepte, să se arunce în vîltoarea vieţii?

Preocupat cum era de ceea ce văzuse şi auzise, nici nu observă că cineva se apropie de el.

Abia cînd işi auzi strigat numele, tresări şi ridică capul.

Glasul era al Ilonei.

— Ce s-a intîmplat, draga mea?

Observă cu spaimă că era rănită la genunchi şi o întrebă ingrijorat dacă suferise vreun accident. Ilona era insă atit de tulburată, incit abia putea vorbi. Grigore o bandajă in grabă cu o batistă ruptă in două. O luă apoi de braţ şi se aşeză cu ea pe o bancă. Abia aici incepu ea să-şi revină şi izbuti să ingine primele cuvinte:

— Ascultă, Grigore, trebuie să facem ceva. Aşa nu mai merge!

O privi mirat, fără să înţeleagă.

— Spune-mi, ce s-a intîmplat?

Cu respiraţia întretăiată. Ilona îi povesti tot ce văzuse la staţia de televiziune a sanatoriului.

— Înţelegi, Grigore? Fiecare mişcare a noastră este supravegheată. Nu mai avem nici un colţişor care să ne aparţină cu adevărat. Pînă şi libertatea de care ne bucurăm în plimbările din parc este inşelătoare Dacă ar şti că sintem acum aici, poate ne-ar examina şi acum, ne-ar asculta vorbele, şoaptele. Poate că ne urmăresc şi gîndurile abia infiripate, nerostite încă...

Tăun mingîia buclele arămii ale Ilonei. Nici sieşi nu indrăznea să-şi mărturisească că se bucura de cele întimplate. Dar se bucura. Se bucura de prilejul acesta care o împingea şi mai mult pe Ilona spre el.

O mie de gînduri îi treceau prin minte. Unul dintre ele işi făcea drum, printre toate, inaintind in avalanşă. Şi acest gind împletea dorinţa lui de a păstra, de a cultiva dragostea Ilonei, nerăbdarea de a umple golul de informaţie şi cunoaştere ştiinţifică, cu aceea, pe care nu şi-o mărturisea nici lui, de a-şi manifesta independenţa faţă de medici, faţă de Gromov. El era doar Grigore Tăun...

— Vrei să evadăm către viaţă, Ilona? o întrebă el, privind-o drept în ochi.

Şi întilni in ochii ei ceva care semăna a ştrengărie.

— Ar fi minunat, Grigore, dacă s-ar putea!

— Se va putea, trebuie să se poată! răspunse Tăun hotărit... Tot ne spun ei răzvrătiţi aici, in sanatoriu. Să le dovedim că merităm porecla, adăugă el rizînd.

Tăun făcu in glumă un semn conspirativ.

Discutară aprins despre metode şi planuri.

— Sintem pe cale să facem un pas important, observă Grigore. E nevoie de prudenţă şi înţelepciune. Ar trebui insă, in primul rind, să ştim precis ce mai au de gînd cu noi.

Hotărîră ca Tăun să discute problema lor cu coordonatorul sanatoriului.

* * *

În aceeaşi seară, Grigore se găsea în cabinetul doctorului Beram. Discuţia, care dura de peste un ceas, se precipita...

— Atmosfera în acest sanatoriu este silnică, mijloacele utilizate sînt barbare! izbucni Tăun.

— Şi totuşi, în această atmosferă şi cu aceste mijloace aşa-zis barbare, noi am rezolvat aici pînă astăzi — şi doctorul Beram apăsă pe comutatorul integratorului statistic — 24.352 cazuri de afecţiuni nervoase, 42.000...

Tăun îl întrerupse.

— Asta este. Tocmai asta este! Ne socotiţi nebuni şi ne trataţi ca pe nişte nebuni. Ne spionaţi, ne urmăriţi fiecare mişcare, fiecare gest. Împingeţi analiza şi supravegherea voastră mult dincolo de limitele admisibile. Sîntem nişte obiecte de studiu, nişte insecte puse sub lupă. Şi asta este insuportabil, insuportabil...

Doctorul Beram simţea că făcuse o greşeală. Şi era din ce în ce mai încredinţat că tratamentul lui Tăun trebuie să fie prelungit. Dar totodată înţelegea că o modificare a tratamentului se impunea. Era desigur o defecţiune în sistemul lor, insuficient diferenţiat după caracterul individual. Cu acest om, de pildă, nu ştia niciodată cum să se poarte.

Cu gîndul la problemele stîrnite de cazul Tăun, doctorul căuta acum cuvinte de atenuare.

— Exagerezi, prietene, exagerezi! În primul rînd, nu crezi nici dumneata povestea cu nebunii. Noi nu avem aici spital de alienaţi, deşi — evident — şi spitalele de alienaţi sînt necesare, în număr foarte redus, desigur, în raport cu numărul infim de bolnavi de acest fel din epoca noastră. În al doilea rînd, supravegherea se opreşte acolo unde este nevoie. Nimeni nu este imboldit de vreo curiozitate bolnăvicioasă. Şi în al treilea rînd, sper să lichidăm curînd cu supravegherea în cazul dumitale.

Cuvintele doctorului nu-l convingeau pe Tăun. Dimpotrivă, hotărîrea lui îşi găsea noi justificări. Aceşti oameni nu aveau de unde să-l cunoască, să-l înţeleagă. Şi tocmai gîndul că trebuia să termine repede cu sanatoriul, îl făcu să încerce să-l liniştească la rîndul său pe coordonator.

— Recunosc că am exagerat. Dar e bine, credeţi-mă, să renunţaţi la perfecţiune şi să lăsaţi puţin loc întîmplării şi vieţii.

Cei doi bărbaţi se priveau, se înfruntau. Ei se despărţiseră aparent prieteneşte, dar nu se convinseseră unul pe altul. Şi amîndoi simţeau acest lucru, ştiau acest lucru.

(Continuare în nr. viitor)

2012

CLUB COLECȚIA *Povestiri* ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

cpsf.info

prelucrare & editor Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacţiile Ştiinţă şi tehnică sau cei care au dat să continue CPSF, au reuşit, cu multă dăruire, muncă şi cheltuială, aceşti entuziaşti.

Lor trebuie să le mulţumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecţie.

clandher
flash_gordon
aviligheorghe
krokodyllu
progressivefan3
car_deva
coolio
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email şi reparăm greşeala!)

Rugăm cititorii să ne trimită impresiile și sugestiile lor asupra lucrărilor publicate în colecția noastră pe adresa București, Raionul I. V. Stalin, Casa Scînteii, Piața Scînteii Nr. 1, Redacția revistei „Știință și tehnică". Telefon 7.60.10 int. 1571-1164.

Colecția „Povestiri științifico-fantastice" apare la 1 și 15 ale fiecărei luni, în 32 pagini, prețul de 1 leu exemplarul.

Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

Prețul abonamentelor:

3 luni	6 lei
6 luni	12 lei
1 an	24 lei

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ - PREȚUL 1 LEU